

สิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าที่ปรากฏในนวนิยายไทย

สุชัญญา วงศ์เวสซ์

อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสารมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าที่ปรากฏในนวนิยายไทย 5 ด้าน คือ สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม สิทธิทางเศรษฐกิจ และสิทธิทางวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์นวนิยายไทยของฉกรรจ์ จำนวน 19 เรื่อง โดยใช้ทฤษฎีการสร้างตัวละครของฟิลิปดา สตรีนิยม และสิทธิมนุษยชนเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ วิธีการดำเนินการวิจัยใช้การอ่าน และบันทึกลงในตารางแสดงพฤติกรรมและแนวคิดที่ตัวละครเอกฝ่ายหญิงได้แสดงออกถึงสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้า นำเสนอรายงานการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่าตัวละครเอกฝ่ายหญิงของฉกรรจ์ มีการแสดงออกสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าทั้ง 5 ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางสังคม ตัวละครเอกฝ่ายหญิงมีการเรียกร้องแสดงพฤติกรรมและแนวคิดในการพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีศักยภาพ ต้องการการยอมรับจากสังคมผ่านความรู้ ความสามารถ มีภาวะความเป็นผู้นำ หรือต้องการมีบทบาทสำคัญในสังคม มีการใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพึงพอใจ แต่คำนึงถึงความเหมาะสมตามวัฒนธรรมของสังคม และมีแนวคิดว่า ทุกคนในสังคมมีสิทธิเท่าเทียมกัน สามารถดูแลชีวิตตนเองได้โดยลดการพึ่งพาผู้อื่นให้น้อยที่สุด

คำสำคัญ: สิทธิสตรี สิทธิเชิงก้าวหน้า

Progressive Women's Right Appearing in Thai Novels

Suchanya Wongwet

Lecturer, Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University

Abstract

This research investigated the appearance of progressive women's rights in Thai novels in five areas, including civil, political, social, economic, and cultural rights. The samples were from 19 Thai novels written by Nara. The research applied Philipda Feminism's theories of character design and the construction of crisis in order to analyze the design of main female characters affecting the behaviors and concepts that expressed Thai women's rights. The findings showed that the main female characters reflect these rights in all five areas. The areas of civil and social rights were found most when the main female characters were shown to achieve their potential, gain social acceptance through their own knowledge, assume leadership, play important roles in society, and live their lives based on their own satisfaction rather than society's ideas of appropriateness. These characters also symbolized the idea that all members of the community possess equal rights in living, can develop their potential, and live on their own with minimal assistance from others.

Keywords: Women's rights, Progressive rights

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นวนิยายเป็นวรรณกรรมที่สร้างขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เขียน ใช้รูปแบบงานเขียนประเภทร้อยแก้ว มาจากคำว่า นว แปลว่าใหม่ กับคำว่า นิยาย แปลว่า เรื่องเล่า หมายถึง เรื่องที่สมมติขึ้นเพื่อความบันเทิง ดังที่ เปลื้อง ณ นคร (2541, น. 101) ให้ความหมายว่า นวนิยาย คือ เรื่องราวที่มีเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน เรื่องเช่นนี้เป็นเรื่องสมมติที่แต่งขึ้น แต่อาจมีมูลความจริงแฝงอยู่ บางครั้งนักเขียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับสะท้อนภาพสังคม หรือแสดงแนวคิดทางการเมืองจึงถือได้ว่า นวนิยายเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเพื่อเน้นความบันเทิง แต่นำเหตุการณ์ที่ปรากฏในสังคม มาจำลองชีวิตมนุษย์ผ่านพฤติกรรมของตัวละคร ทั้งยังสอดแทรกความขัดแย้ง อุปสรรค พร้อมทั้งแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้อ่านได้สาระแง่คิดมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน นวนิยายจึงเป็นงานเขียนที่ให้คุณค่าทางอารมณ์และคุณค่าทางสติปัญญาไปในตัว

จากความหมายของนวนิยายข้างต้นทำให้เห็นว่า แม้นวนิยายจะเป็นเรื่องที่สมมติขึ้น แต่ผู้เขียนได้หยิบยกเหตุการณ์ และสภาพสังคมมาเป็นวัตถุดิบปรุงแต่งให้สมจริงเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2523, น. 51) แสดงความเห็นว่ นวนิยายเป็นผลผลิตทางวรรณกรรมของสังคมย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างใกล้ชิด ผู้เขียนย่อมสร้างเนื้อหาสาระและแนวคิดที่ดูดซับมาจากสังคม ถ่ายแบบมาจากบุคลิกและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมตามช่วงเวลาเขียน ดังนั้นหากจะศึกษาความเป็นไปของสังคมในยุคใดช่วงใด สามารถนำนวนิยายมาเป็นเอกสารประกอบเพื่อวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมในช่วงนั้น ๆ ได้

นวนิยายไทยที่ผู้แต่งนำสังคมมาเป็นภาพจำลองผ่านองค์ประกอบที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง ส่งผลให้นวนิยายได้รับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดในสังคมแต่ละยุคสมัยทั้งในด้านของภาษา รูปแบบ เนื้อหา และแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคม ดังเช่น นวนิยายเรื่อง ละครแห่งชีวิต ของ หม่อมเจ้า

อากาศดำเกิง รพีพัฒน์ ได้สะท้อนแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไประหว่างคนรุ่นเก่า และคนรุ่นใหม่ในเรื่องของ ความรัก การแต่งงาน และกีดกันค่านิยมการ มีภรรยาหลายคน หรือนวนิยายเรื่องถูกผู้ชาย ของศรีบูรพา เป็นนวนิยายยุคแรก ที่สะท้อนแนวคิดของคนรุ่นใหม่ในการให้ความหวังในความสำเร็จของ สามัญชน เหนือกว่าชนชั้นสูง (บุญยง เกศเทศ, 2536)

แนวคิดหนึ่งที่ได้ว่ามีความโดดเด่น และพัฒนาอย่างต่อเนื่องในสังคม ผ่านนวนิยาย คือ แนวคิดสิทธิและเสรีภาพของสตรี หรือแนวคิดสตรีนิยม ที่ผู้เขียนสร้างตัวละครเอกฝ่ายหญิงให้มีการต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิและแสดง บทบาทหน้าที่ เท่าเทียมกับตัวละครเอกฝ่ายชาย อาทิ นวนิยายเรื่องศัตรูของ เจ้าหล่อน ของดอกไม้สด ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับประเพณีคลุมถุงชนเป็น เรื่องพื้นสมัยและไร้เหตุผล โดยให้ผู้หญิงมีสิทธิเลือกคู่ครองเอง (หทัยวรรณ ไชยกุล, 2544) หรือนวนิยายเรื่องโซ่เวรี ของฉนารา ที่ให้ตัวละครเอกฝ่ายหญิง มีบทบาทเด่น โดยสร้างให้ตัวละครได้รับการศึกษาสูง เป็นผู้นำในการทำงาน และเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวที่มีความเข้มแข็ง สามารถเลี้ยงดูลูกแฝดได้ แสดงให้เห็นว่า บทบาทหน้าที่และสิทธิเสรีภาพของสตรีไทยในสังคมปัจจุบันมีความเสมอภาค และทัดเทียมเท่ากับเพศชาย

สิทธิเสรีภาพของสตรีในการเท่าเทียมกันกับเพศชายนั้นได้เริ่มปรากฏใน ค.ศ. 1952 ในกฎบัตรสหประชาชาติ Convention on the political right of women ที่ได้ยืนยันความเชื่อมั่นในสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีสหประชาชาติ ว่าด้วยเรื่อง สิทธิของสตรีทางการเมือง การเข้าสู่วงราชการ การสมรส การหย่าร้าง และการขจัดต่อการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และในปี ค.ศ. 1975 สมัชชาสหประชาชาติประกาศให้เป็นปีสตรีสากล เพื่อส่งเสริม ความเสมอภาคระหว่างบุรุษกับสตรี และในปีต่อ ๆ มา ได้มีการพัฒนาสิทธิสตรี ในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง (สมชาย กษิธิประดิษฐ์, 2547) สะท้อนให้เห็น ว่าในระดับนานาชาติมองเห็นความสามารถของสตรี และพัฒนาสิทธิเสรีภาพ ในการแสดงบทบาทหน้าที่ต่อสังคมของสตรีอย่างต่อเนื่อง ในประเทศไทยได้มี

กฏบัตร Convention on the nationality married women เริ่มเมื่อปี ค.ศ. 1958 แต่ไม่ครอบคลุมสิทธิสตรีเทียบเท่ากับระดับนานาชาติ เพราะสังคมไทยได้รับการปลูกฝังเรื่องบทบาทหน้าที่ของสตรีเป็นเพียงผู้ตาม และยกย่องเพศชาย ดังสำนวนที่ว่า สตรีเป็นเพียงช้างเท้าหลัง ดังที่ ปราณี วงษ์เทศ (2544, น. 345) ได้ศึกษาสังคมในระบบขุนนางในสมัยอยุธยาพบว่า สตรีไทยได้รับการปลูกฝังอบรมเลี้ยงดูจากฐานผู้รับใช้ยกย่องเพศชาย และมีทัศนคติในแง่ลบกับผู้หญิงด้วยกันเองหากหญิงคนนั้นมีแนวคิดพัฒนาสถานภาพของตน เพราะในสังคมยุกระบบขุนนาง ผู้หญิงมีฐานะเป็นสมบัติของชาย ต้องเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี เอาอกเอาใจสามี รักนวลสงวนตัว สงบเสงี่ยม ไม่ต้องทำหน้าที่ในการหาเลี้ยงครอบครัวเพราะเป็นหน้าที่ฝ่ายชาย ดังนั้นผู้ชายจึงเป็นผู้กุมอำนาจทั้งในบ้านและสังคม

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก หลังจากการเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตกตั้งแต่กลางยุครัตนโกสินทร์ ทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม ค่านิยม วิถีชีวิตของสังคมไทยอย่างมาก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทฐานะของผู้หญิง ทั้งในเรื่องค่านิยม กิริยามารยาท การศึกษา ที่ถูกบันทึกในวรรณกรรมแต่ละยุคสมัย (ปราณี วงษ์เทศ, 2544) สังคมไทยจึงเปิดโอกาสให้ผู้หญิงพัฒนาสิทธิเสรีภาพ ความสามารถทัดเทียมเพศชายอย่างต่อเนื่องและมีความเด่นชัดมากในเรื่องการสร้างพลังอำนาจสตรี หลังจากการประชุม ICPD Programme of Actions 1994 (อ้างใน ภัสสร ลิมานนท์, 2542) ที่ได้ระบุนโยบายว่า

“ความพยายามสร้างเสริมความสามารถระหว่างชายหญิง รวมทั้งพลังการสร้างเสริมพลังอำนาจให้สตรี การกำจัดการทำร้ายหญิงในทุกรูปแบบจะเป็นหนทางที่ช่วยให้สตรีสามารถหารายได้มากขึ้น มีความมั่นใจที่จะควบคุมภาวะเจริญพันธุ์ของตน ชะลอการสมรส และเลื่อนเวลาในการมีบุตรตามที่ตนเองต้องการ มีชีวิตสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น สามารถให้การดูแลสมาชิกครอบครัวให้อยู่ในภาวะที่ดี ภาวการณ์

ที่พบว่าสตรีด้อยการศึกษา ขาดงาน จำเป็นต้องกำจัดให้หมดไป เพื่อที่สตรีจะได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง อีกทั้งสิทธิทางกฎหมายของสตรี จำเป็นต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง”

นโยบายดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดของสตรีที่ต้องการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพให้เท่าเทียมกับเพศชาย ซึ่งสิทธิเสรีภาพของสตรีที่ควรได้รับนั้น ดร.ยุพา อุดมศักดิ์ อดีตรัฐมนตรีช่วยกระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวคิดว่าการเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์นั้นก็แสดงออกถึง “สิทธิสตรี” อย่างเท่าเทียมกันแล้ว (ชัชรินทร์ ไชยวัฒน์, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภัสสร ลิมานนท์ (2542, น. 23) ที่เห็นว่า สิทธิสตรี คือ การแสดงออกและใช้ศักยภาพที่ตนเองมีอยู่อย่างเต็มที่บนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน คือ สิทธิพื้นฐานของมนุษย์ อันได้แก่ สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม สิทธิทางเศรษฐกิจ และสิทธิทางวัฒนธรรม และในปัจจุบันถือได้ว่า เป็นยุคที่สตรีมีบทบาททางสังคมอย่างเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นบทบาทในการเป็นผู้นำหรือการแสดงซึ่งความสามารถเหนือเพศชาย ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในค่านิยม และการยอมรับบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงก้าวหน้าของสตรีในสังคมไทย

ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาสิทธิสตรีไทยเชิงก้าวหน้าที่ปรากฏในนวนิยายไทยปัจจุบัน เพื่อศึกษาสภาพการณ์ในสังคม พัฒนาการ ค่านิยมในการยอมรับสถานะ บทบาทหน้าที่ ที่เปลี่ยนไปในเชิงก้าวหน้าของสตรีไทย เพราะนวนิยายเป็นภาพจำลองและสะท้อนสังคมในแต่ละยุคสมัยดังที่กล่าวไว้ข้างต้น และได้ศึกษานวนิยายที่แต่งโดย ณาตรา ซึ่งเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง และมีผลงานโดดเด่นในการสร้างตัวละครเอกฝ่ายหญิงให้มีบทบาทเท่าเทียมกับตัวละครเอกฝ่ายชายจำนวน 19 เรื่อง โดยศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาในเรื่องที่ปรากฏถึงสิทธิสตรีไทยเชิงก้าวหน้า บนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน 5 ด้าน คือ สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม สิทธิทางเศรษฐกิจ และสิทธิทางวัฒนธรรม การศึกษา

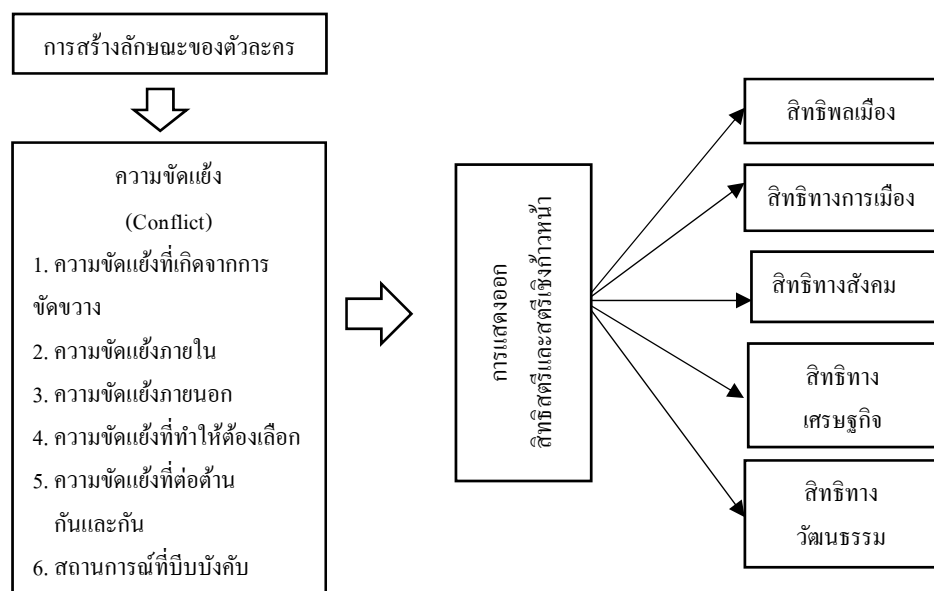
บทบาทสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าที่ปรากฏในนวนิยาย เป็นการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและเป็นการบันทึกภาพสะท้อนสังคม ที่ปรากฏผ่านวรรณกรรมในยุคปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าที่ปรากฏในนวนิยายไทย 5 ด้าน คือ สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม สิทธิทางเศรษฐกิจ และ สิทธิทางวัฒนธรรม

3. กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ดังนี้

4. วิธีการวิจัย

4.1 ประเภทของการวิจัย การวิจัยเชิงคุณภาพ

4.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากวรรณกรรมประเภทนวนิยายของฉาวรา จำนวน 19 เรื่อง ได้แก่ ปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ การก๊อปปี้กับดักใจ ไฟฝันวันรัก คุณแจ้วอินเตอร์, นักรบแห่งมาซิดอน ชุมทรัพย์แห่งมาซิดอน ทายาทแห่งมาซิดอน เพลงรักเพลิง ฅมยา ซ่อนรักไว้ในสายลมหนาว รอยรักหักเหลี่ยมตะวัน รอยฝันตะวันเดือด สายเลือดแดนตะวัน ไฟรักเกมร้อน ทะเลไฟ ยุทธการล่าจารกรรมรัก โซเวรี บ่วงวิมาลา เงาหลวง และเล่ห์รักบุษบา

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตารางบันทึกพฤติกรรมและแนวคิดของตัวละครเอกฝ่ายหญิง

4.4 วิธีเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์สัทศาสตร์ไทยในเชิงกาวหน้าที่ปรากฏในนวนิยายไทย ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร และนำเสนอรายงานการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และยกตัวอย่างที่พบในการวิเคราะห์ประกอบการรายงานการศึกษาตามประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.1 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.4.1.1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างตัวละคร

4.4.1.2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัทศาสตร์มนุษย์ชนชั้นพื้นฐาน สัท และบทบาทสตรีในปัจจุบัน

4.4.2 วิเคราะห์สัทศาสตร์ไทยในเชิงกาวหน้าที่ปรากฏในนวนิยายไทย 19 เรื่อง โดยแบ่งประเด็นการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสร้างตัวละคร จะใช้วิธีการวิเคราะห์ตามทฤษฎีการสร้างลักษณะของตัวละครผ่านปมขัดแย้งในนวนิยายรัก โดยแบ่งปมขัดแย้งดังนี้ ความขัดแย้งที่เกิดจากขัดขวาง ความขัดแย้งภายใน ความขัดแย้งภายนอก ความขัดแย้งที่ทำให้ต้องเลือก ความขัดแย้งที่พยายามต่อต้านกันและกัน ความขัดแย้งที่สถานการณ์บังคับ

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การสร้างตัวละครผ่านปมขัดแย้งแล้วจะทำการสรุปลักษณะตัวละครเอกฝ่ายหญิงสำเร็จรูป เป็นแนวทางวิเคราะห์การแสดงพฤติกรรมในการแสดงถึงสิทธิสตรีเชิงก้าวหน้า

ส่วนที่ 2 การแสดงพฤติกรรม เหตุการณ์ แนวคิดของตัวละครเอกฝ่ายหญิงที่แสดงถึงสิทธิสตรีและสตรีเชิงก้าวหน้า โดยจะวิเคราะห์ในประเด็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน ดังนี้

1) สิทธิพลเมือง (Civil Rights) ได้แก่ สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูกทรมาน ไม่ถูกทำร้ายหรือฆ่า สิทธิในความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย สิทธิที่จะได้รับสัญชาติ เป็นต้น

2) สิทธิทางการเมือง (Political Rights) ได้แก่ สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ เสรีภาพในการรวมกลุ่มเป็นพรรคการเมือง เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ สิทธิการเลือกตั้งอย่างเสรี

3) สิทธิทางสังคม (Social Rights) ได้แก่ สิทธิในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว เสรีภาพในเคหสถาน สิทธิการได้รับการศึกษา สิทธิการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ ได้รับ ความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครอง และสร้างครอบครัว เป็นต้น

4) สิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights) ได้แก่ สิทธิการมีงานทำ ได้เลือกงานอย่างอิสระ และได้รับค่าจ้างที่เหมาะสม สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เป็นต้น

5) สิทธิทางวัฒนธรรม (Cultural Rights) ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาท้องถิ่นของตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของตน การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจทางศิลปวัฒนธรรม และการบันเทิงได้โดยไม่มีใครมาบีบบังคับ เป็นต้น

5. ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมและแนวคิดที่แสดงออกถึงสิทธิสตรีไทย ในเชิงก้าวหน้าของตัวละครเอกฝ่ายหญิงพบว่า มีการแสดงถึงพฤติกรรมและแนวคิดผ่านสิทธิมนุษยชนทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

5.1 สิทธิทางพลเมือง (Civil Right) แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

5.1.1 สิทธิพลเมือง

1) สิทธิในชีวิตและร่างกายที่ตัวละครเอกฝ่ายหญิงได้แสดงสิทธิในการปกป้องเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของตน ซึ่งได้ปรากฏในนวนิยายเรื่องภารกิจลับกับดักใจ โดยผู้เขียนได้นำมาปัญหาทางจิตของตัวละครจันทร์มาลา ที่มีอาการกลัว และไม่สามารถเข้าใกล้ผู้ชายได้ ตัวละครจะเกิดการต่อต้านและหวาดกลัวเพศชาย เพราะคิดว่าตนเองถูกข่มขืนจากแฟนของเพื่อนสนิท ผู้เขียนจึงสร้างให้ตัวละครแสดงสิทธิที่จะปกป้องตนเองเป็นผู้หญิงที่พึ่งพาตนเองได้ โดยให้ตัวละครศึกษาศิลปะการป้องกันตัวเช่นเดียวกับตัวละคร มายุมิ ในเรื่องรอยฝันตะวันเดือด ที่ได้ศึกษาศิลปะการป้องกันตัวทุกชนิด เพื่อความปลอดภัยของตนเอง เพราะผู้เขียนได้สร้างลักษณะทางสังคมให้ตัวละครเป็นคู่หมั้นกับ ริว โอนิซึกะ ตัวละครเอกฝ่ายชาย ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มโกคุโด ทำให้ตัวละครจะต้องเผชิญอันตรายตลอดเรื่องราว ตัวละครต้องแสดงสิทธิในการปกป้องความปลอดภัยของตนเองโดยการเรียนศิลปะป้องกันตัวเพื่อสามารถดูแลตนเองให้ปลอดภัย ดังข้อความ

“เธอรู้เรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับบิดา และหลังจากนั้น... เธอก็เริ่มเรียนศิลปะป้องกันตัวทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นยูโดและเคนโด เพราะเธอไม่มีวันรู้เลยว่าชีวิตที่ยุ่งเกี่ยวกับยาคุซ่าจะต้องเผชิญกับสิ่งใดบ้าง ด้วยยังขึ้นชื่อว่า เป็นคู่หมั้นของริว ทว่าริวไม่ได้มีความผูกพันและมีความห่วงใยเธอเหมือนทาเคชิที่มีต่อแพรวดาว ดังนั้นถ้าเธอถูกจับตัวไปเหมือนแพรวดาว เชื่อเหลือเกินว่าริวคงไม่มีวันเสี่ยงชีวิตของเขาแลกกับเธอ ด้วยเหตุนี้เธอจึงจะต้องเรียนรู้วิธี

ป้องกันตัวเองอย่างสุดความสามารถ ผ่านไปหลายปี เธอก็ได้ยูโดสายคามารันตีความมุ่งมั่นและเรียนเคนโดจนเชี่ยวชาญหาตัวจับยากเช่นกัน”

(รอยฝันตะวันเดือด, น. 34)

หากพิจารณาถึงพฤติกรรมในการปกป้องตนเองของตัวละคร จันทร์มาลา และ มายุมิ จะเห็นว่า เป็นการแสดงออกถึงสิทธิสตรีในเชิงก้าวหน้าที่ต้องการศึกษาศิลปะป้องกันตัวไว้เพื่อดูแลตนเอง ไม่เรียกร้องและรอคอยการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เพื่อเป็นพื้นฐานในความปลอดภัยของชีวิต และร่างกายตามสถานการณ์ที่ปรากฏในเรื่อง

2) สิทธิความมั่นคงในชีวิตและเสรีภาพ คือ อิสระและเสรีภาพในการดำเนินชีวิต การเลือกรูปแบบชีวิต การกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ อยู่ภายใต้ความพึงพอใจและความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ดังตัวละคร ไบรเซอัส ในเรื่อง ทายาทแห่งมาซิดอน ผู้เขียนได้สร้างฉากให้เกิดขึ้นในยุค 300 ปีก่อนคริสตกาล เป็นสมัยที่เพศหญิงไม่มีสิทธิในการใช้ชีวิตอย่างเสรี ต้องดำเนินชีวิตตามอำนาจของเพศชาย โดยให้ตัวละคร ไบรเซอัส ถูกส่งตัวให้ไปอภิเษกสมรสกับกษัตริย์ต่างเมือง ถึงแม้ตัวละครจะเป็นสตรีในยุคดังกล่าว แต่ผู้เขียนได้นำลักษณะทางจิตของตัวละครมากำหนดให้มีแนวคิดแตกต่างจากสตรีทั่วไป และแทรกความคิดของสตรีในยุคของผู้เขียนให้กับตัวละคร ทำให้ตัวละครมีแนวคิดในเรื่องสิทธิสตรีที่ผู้หญิงควรจะได้รับดังบทสนทนาที่แสดงให้เห็นแนวคิดของตัวละคร ไบรเซอัส

“การแต่งงานเช่นนี้มีจนถึงยุคกลางพระเจ้าคะ แต่เมื่อมีการพัฒนาการปกครองประเทศอย่างมีพรหมแดนชัดเจนแล้ว การแต่งงานเพื่อพันธมิตรทางการเมืองก็ลดลง อีกทั้งเราเคารพสิทธิส่วนตัวของบุคคลพระเจ้า ถ้าหากพระนางประสูติในอนาคต พระนางก็จะมีสิทธิ์ตัดสินพระทัยที่จะอภิเษกหรือไม่อภิเษกได้เป็นสิทธิอันชอบธรรมของพระนางพระเจ้าคะ...”

... “ข้าชักรบเมืองของท่านแล้วสิ...สิทธิส่วนบุคคล
สิทธิสตรี ช่างเป็นสิ่งที่ข้าต้องการไขว่คว้าจริง ๆ”

(ทนายทแห่งมาซิดอน, น.414)

หรือในเรื่องรอยรักหักเหลี่ยมตะวัน ที่ตัวละคร แพรวดา
ใช้อิสระในการเลือกความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตตนเอง โดยยื่นขอเสนอให้
ตัวละคร ทาเคชิ ลาออกจากการเป็นหัวหน้ากลุ่มและไปใช้ชีวิตที่สงบกับเธอ แต่
ทาเคชิไม่สามารถทำได้ เธอจึงปฏิเสธการแต่งงานกับตัวละครทาเคชิ เพราะ
อยากมีชีวิตที่สงบสุข

จากพฤติกรรมการแสดงออกของตัวละครในการใช้
สิทธิทางพลเมืองแสดงให้เห็นว่า แม้ลักษณะทางสังคมและลักษณะ
การดำเนินชีวิตของตัวละครจะบีบบังคับให้ตัวละครตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้อง
เป็นรองเพศชาย หรือต้องเลือกระหว่างความรักกับความมั่นคงในชีวิต แต่ตัว
ละครก็ใช้อิสระในการคิด การแสดงพฤติกรรมตามสิทธิขั้นพื้นฐานในการเลือก
แนวทางการดำเนินชีวิตของตนเอง ให้ชีวิตอยู่ภายใต้ความมั่นคงและปลอดภัย
ด้วยการดูแลตนเอง ไม่หวังพึ่งพาหรือเป็นภาระของเพศชาย ถือได้ว่าเป็น
การแสดงออกซึ่งแนวคิดและการดำเนินชีวิตที่สะท้อนให้เห็นถึงสิทธิสตรีใน
เชิงก้าวหน้า

5.1.2 สิทธิความเสมอภาค

1) สิทธิความเสมอภาคในการดำรงชีวิต คือ การไม่ถูกเลือก
ปฏิเสธโดยไม่เป็นธรรมเพราะความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา
เพศ อายุ สถานภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ
หรือสังคม รวมถึงความเชื่อทางศาสนา ซึ่งสิทธิในข้อนี้ได้ปรากฏอยู่ใน
การแสดงออกถึงพฤติกรรมของตัวละครจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง ดังเช่น
การแสดงถึงแนวคิดในเรื่องของถิ่นกำเนิดหรือเชื้อชาติที่ตัวละครยึดถือ
ความเสมอภาคในการเป็นมนุษย์ โดยไม่ยึดติดกับชาติพันธุ์ เช่น ตัวละคร

บุษบาบรรณ ที่เป็นชาวเอเชียไปทำงานกับคนในสังคมตะวันตกที่ยังมีการดูถูกเชื้อชาติ แต่ตัวละครก็ไม่สนใจเพราะคิดว่า คุณค่าของมนุษย์อยู่ที่ความสามารถ และทุกชีวิตมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

สิทธิความเสมอภาคในเรื่องของเพศเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่แสดงถึงสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าได้อย่างชัดเจน ตัวละครเอกฝ่ายหญิง ในนวนิยายของฉัตรฯ ได้รับความเสมอภาคทางสังคมในด้านการงาน และหน้าที่ เพศหญิงได้รับตำแหน่งสำคัญในองค์กร มีความสามารถที่โดดเด่นจนเป็นที่ยอมรับ หรือเป็นผู้นำในอาชีพ ผู้เขียนได้แทรกแนวคิดในการยอมรับความสามารถ สิทธิสตรี และสิทธิความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย ให้ตัวละครอื่นยอมรับสิทธินั้น ๆ ดังเช่นที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องรอยฝันตะวันเดือด ที่ตัวละคร มายุมิ ต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการทำงาน เพื่อให้คนยอมรับในฐานะแพทย์หญิง ดังบทสนทนาระหว่างยูจิและมายุมิ

“คุณอายุยังน้อย และยังเป็นผู้หญิงอีกด้วย มาถึงแค่นี้ก็เก่งมากแล้ว”

“ก็เพราะเป็นผู้หญิงนี่แหละค่ะ ที่ต้องทำงานหนักกว่าผู้ชายอีกเท่าตัวเพราะคนไข้หลายคนยังไม่ไว้ใจ โดยเฉพาะผู้ชายสูงอายุ ที่มักจะเห็นผู้หญิงด้วยกว่าผู้ชาย” เธออธิบาย “ไม่ได้น้อยยกน้อยใจอะไรเพราะเจอเรื่องอย่างนี้มาจนชิน และหัวเราะเบา ๆ เมื่อเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นให้ฟัง...

“อีกหน่อยเขาก็ไว้ใจคุณเองแหละ ตอนนี้อยู่ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมมากแล้ว ผู้ชายต้องคอย ๆ เปิดใจยอมรับผู้หญิง” ยูจิให้กำลังใจ

“แล้วคุณล่ะคะ คิดว่ายังไง?” เธออดสงสัยไม่ได้

“หมายถึงเรื่องไหน ถ้าเรื่องสิทธิสตรี ผมคิดว่าถึงเวลาแล้วที่ผู้หญิงจะมีสิทธิเท่าเทียมผู้ชาย อาจจะไม่สามารถทำได้ทั้งหมดภายในเวลาอันรวดเร็ว ก็ควรจะสนับสนุนเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเป็นเรื่องผัดตัด ตอนนั้นผมไม่มี

สติพอที่จะเลือกได้หรือกว่าจะให้ใครมาผ่าผม ตอนผมถูกหามเข้ามาโรงพยาบาล
อาการก็แย่มากแล้ว” เขาพูดติดตลก พลอยทำให้คนฟังอดยิ้มไปด้วยไม่ได้

(รอยฝันตะวันเดือด, น. 119)

ความเสมอภาคในการดำเนินชีวิตที่เชื่อมโยงกับสิทธิเสรีภาพในการเลือกใช้ชีวิตก็ได้ปรากฏในนวนิยายของณารา ที่สตรีไทยในปัจจุบันสามารถยกเลิกการแต่งงานได้หากไม่พึงพอใจในคู่ครองของตน หากในอดีตมีการยกเลิกการแต่งงานไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ก็ตาม ฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบและถูกเรียกว่า หม้ายชั้นหมาก แต่ในปัจจุบันผู้หญิงถือว่าเป็นสิทธิที่พึงกระทำได้โดยยึดความพึงพอใจของตนเป็นหลัก ดังในนวนิยายเรื่อง ขุมทรัพย์ของมาซิดอน ที่ตัวละคร ดิกาหรั่ง ขอยกเลิกการแต่งงานทันทีที่รู้ว่าฝ่ายชายนอกใจ ทำให้ตัวละคร ลีโอเนดาส (ตัวละครที่ย้อนอดีตมาจากสมัยของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์) สงสัย เพราะในอดีตเพศชายสามารถมีภรรยาได้หลายคน ตัวละคร มาซิดอน จึงอธิบายถึงเรื่องสิทธิความเท่าเทียมกันของเพศชายและเพศหญิงว่า สตรีในปัจจุบันสามารถยกเลิกการแต่งงานหากไม่พึงพอใจในคู่ครองหรือหย่าได้หากคู่ครองนอกใจ

สิทธิสตรีในเชิงก้าวหน้าในเรื่องของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผู้หญิงมีบทบาทในเรื่องของเศรษฐกิจ การเงิน สามารถดูแลจัดการเรื่องต่าง ๆ ได้เท่าเทียมกับเพศชาย หรือสามารถดูแลตนเองได้โดยไม่พึ่งพาเพศชาย โดยร่วมรับภาระ ไม่ถือว่าเพศชายต้องเลี้ยงดูหรือรับผิดชอบเศรษฐกิจเพียงฝ่ายเดียว ดังตัวละคร จันทรมาลา ในเรื่องภารกิจลับกับดักใจ ที่แสดงสิทธิในการรับผิดชอบซื้อบ้านร่วมกัน ดังข้อความ

“ไม่ผิดค่ะ ฉันจะรับเงินคุณมาฝ่ายเดียวได้อย่างไร เมื่อซื้อบ้านก็ต้องซื้อด้วยกัน ฉันจะไม่เอาเปรียบคุณ เมื่อคุณให้ฉันเก็บเงินออมของคุณ ฉันจะเปิดบัญชีธนาคารเป็นชื่อของเราสองคน ฉันจะเอาเงินจำนวนเท่ากันฝาก

ไปด้วย และฉันจะฝากเงินจำนวนเท่ากับเงินออมของคุณทุกเดือน แล้วพอเรามีโครงการจะซื้อบ้าน ค่อยมาตกลงกันอีกทีดีไหมคะ”

(ภารกิจลับกับคักใจ, น. 461-462)

สิทธิความเสมอภาคในการดำรงชีวิตในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานภาพทางกายหรือสุขภาพ และฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ที่ปรากฏผ่านการแสดงพฤติกรรมของตัวละครเอกฝ่ายหญิง ในนวนิยายของฉฉา สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยยอมรับความเท่าเทียมกัน ระหว่างชายและหญิงในเรื่องดังกล่าว และยกย่องความสามารถของบุคคล โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศ ผู้หญิงมีสิทธิและต้องการแสดงสิทธิ ดังกล่าวทั้งยังพึ่งพาตนเอง พัฒนาศักยภาพ มีความรับผิดชอบได้เทียบเท่ากับ เพศชาย

2) สิทธิสถานภาพในสังคมและความเป็นมนุษย์ คือ ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ การรักในเกียรติยศ รวมถึงการแสดงสิทธิสถานภาพ บทบาท ภาวะผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากสังคม ตัวละครเอกฝ่ายหญิงของฉฉา เป็นตัวละครที่สร้างขึ้นจากความเป็นไปในสังคมตามสถานการณ์ปัจจุบันที่สังคมยกย่องและให้เกียรติศักดิ์ศรีของเพศหญิง แต่ลักษณะเด่นที่ทำให้ตัวละครแสดงถึง สิทธิสตรีในเชิงก้าวหน้า คือ ผู้เขียนได้สร้างพฤติกรรมหรือการแสดงออกให้ตัวละครสร้างหรือแสดงศักดิ์ศรีในเพศออกมาจากความอดทน หรือความพยายาม ของตน จนสังคมยอมรับและให้เกียรติจากพฤติกรรมและความคิดของตัวละคร ดังตัวละคร บุญบาบรรณ ที่แสดงศักดิ์ศรีของตนออกมา โดยปฏิเสธความช่วยเหลือเรื่องเงินจากตัวละครเอกฝ่ายชายเพราะเคยโดนดูถูกว่า หาผู้ชายรวยมา แต่งงานเพื่อล้างหนี้ ทำงานอย่างหนักเพื่อใช้หนี้ให้ครอบครัว และรักษาเกียรติยศ ศักดิ์ศรีของตนเอง การรักษาเกียรติยศศักดิ์ศรีของผู้หญิง ผู้เขียนยังสร้างให้เกิด ในตัวละคร แพรวดาว แม้ว่าตัวละครแพรวดาวจะถูกสถานการณ์ภายนอกบีบ

บังคับให้กลายเป็นภรรยาของ แต่ตัวละครก็ขอแสดงสิทธิในข้อนี้โดยการไม่ยินยอมมีความสัมพันธ์ทางกาย เพราะต้องการรักษาศักดิ์ศรีของตนไว้

นอกจากการแสดงถึงสิทธิสตรีในเชิงก้าวหน้าในด้านสิทธิศักดิ์ศรีเกียรติยศในการใช้ชีวิตของตัวละครที่ได้กล่าวไปนั้น ตัวละครเอกฝ่ายหญิงในนวนิยายของณารายังได้แสดงถึงสิทธิสตรีในเชิงก้าวหน้าด้านการได้รับเกียรติในสังคม โดยแสดงออกซึ่งความสามารถ การมีภาวะผู้นำ ได้รับการยกย่องและยอมรับสถานภาพ ในฐานะ บทบาทในการขึ้นเป็นผู้นำในสังคม ดังเช่น ตัวละคร ภวนิศา ในเรื่องคุณแจ๋วอินเตอร์ ที่มีความสามารถ และมีความโดดเด่นในการทำงาน จนได้รับการยอมรับและถูกคัดเลือกให้เป็นผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบโครงการใหญ่ของบริษัท

ลักษณะดังกล่าวยังได้ปรากฏกับตัวละคร รติมา ในเรื่อง ปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ ตัวละคร จันทรมาลา ในเรื่อง การก๊อปปี้กับดักใจ และตัวละคร ปาลิดา ในเรื่องยุทธการล่าจารกรรมรัก ที่ผู้เขียนได้สร้างเรื่องราวให้ดำเนินในฉากของต่างประเทศ โดยให้ตัวละครเป็นคนเอเชีย แต่ด้วยความสามารถของตัวละครที่แสดงถึงความตั้งใจ และอยากมีความก้าวหน้าในหน้าที่ หรือมีความสามารถที่โดดเด่น และผลักดันตนเองจากการศึกษา จนได้รับการยอมรับจากองค์กรในต่างประเทศให้มีตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นที่ยอมรับในองค์กร

5.2 สิทธิทางการเมือง (Political Rights) ปรากฏ 2 ประเด็น

5.2.1 สิทธิในการมีส่วนร่วมด้วยรัฐ คือ การดำเนินกิจกรรมร่วมกับรัฐอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วม ตัวละคร ปาลิดา ในเรื่องยุทธการล่าจารกรรมรัก ได้แสดงให้เห็นถึงสิทธิสตรีในเชิงก้าวหน้า ด้วยความสามารถทางปัญญาและการศึกษาในระดับปริญญาเอก ตามลักษณะทางสังคมและทักษะพิเศษของตัวละคร

“เมื่อหลังจากพวกเขาทำการวัดระดับความสามารถ และความชำนาญของเธออย่างละเอียดแล้ว ก็ส่งเธอเข้าเรียนมหาวิทยาลัย คณะวิศวกรรมศาสตร์สาขาอิเล็กทรอนิกส์จนกระทั่งจบปริญญาเอก พ่วงด้วย วิชาโทคอมพิวเตอร์โปรแกรมมิ่ง ระหว่างนั้นเธอก็ได้ทำงานในโครงการของ มหาวิทยาลัยหลายชิ้น พอจบ ก็ถูกส่งมาทำงานกับทีมวิจัยของกระทรวงกลาโหม จุดมุ่งหมายคือการออกแบบและผลิตอาวุธที่ก้าวล้ำนำสมัยเหมือนอย่าง ในภาพยนตร์ เจมส์ บอนด์ หรือแม้แต่วิวัฒนาการอื่น ๆ ที่กระทรวงคิดว่า มีประโยชน์ต่อประเทศชาติ”

(ยุทธการล่าจารกรรมรัก, น. 38)

ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นถึงสังคมปัจจุบันที่ยอมรับสตรีที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความสามารถและพัฒนาศักยภาพของตนให้ก้าวหน้าจนเป็นที่ยอมรับ

5.2.2 สิทธิในการแสดงความคิดเห็น คือ สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทั้งการพูด การเขียน หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อแสดงออกทางการเมืองหรือการร่วมแสดงความคิดเห็นอันจะเป็นประโยชน์แก่การทำงานขององค์กรหรือรัฐบาล พบในตัวละคร รติมา ในนวนิยายเรื่องปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ ที่ตัวละครต้องเข้าไปช่วยเหลืองานของรัฐบาล โดยตัวละคร รติมา ขอแสดงความคิดเห็นต่อการตั้งค่ายทหารของพวกค่ายาเสพติด นำความรู้ในอาชีพมาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้หน่วยงานทางทหารดำเนินงานตามการแสดงความคิดเห็นของเธอ หรือในตัวละคร จันทร์มาลา ในนวนิยายเรื่องภารกิจลับกับดักใจ ที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐบาลไทยในการแก้ปัญหาจากนายทุนรูกล้าที่ดินทำกิน หรือในนวนิยายที่มีเรื่องราวดำเนินอยู่ในยุคอดีตที่เพศหญิงไม่มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นในการเมือง หรือการบริหารประเทศ แต่ผู้เขียนก็ได้แทรกลักษณะของสตรีเชิงก้าวหน้าในสังคม

ปัจจุบันให้แก่ตัวละคร ได้มีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นทางการเมือง เช่น ตัวละคร สตราโทนิช ตัวรองฝ่ายหญิงในเรื่องทายาทแห่งมาซิดอน มีฐานะเป็นลูกของ กษัตริย์ต่างเมือง ถูกนำตัวมาเป็นเชลยทางสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นในการประชุมของกลุ่มขุนนาง แม้ว่าความจริงแล้ว สตรีในสังคมยุคปีตาธิปไตยไม่มีสิทธิในการเข้าร่วมประชุมกับฝ่ายทหาร ดังข้อความ

“หม่อมฉันขอพระราชทานอนุญาตแสดงความคิดเห็นพะคะ”

“ว่าไป”

“ในหุบเขามักมีเส้นทางน้ำ พวกโจรจะอยู่ได้ก็ต้องมีน้ำ” นางกล่าวเรียบ ๆ ด้วยความเกรงใจ เมื่อตนเป็นหญิง การเอ่ยขึ้นในที่ประชุมในหมู่ชายชาติรีย่อมถูกเพ่งเล็งเป็นธรรมดา ยิ่งเอ่ยขึ้นต่อหน้าพระพักตร์ขององค์รัชทายาท ก็ยิ่งเกรงพระทัย จึงไม่เคยเอ่ยอะไรขึ้นมาระว่างนั้งฟัง แต่ตลอดการประชุมไม่มีใครคิดถึงเรื่องนี้สักคน นางจึงอดที่จะแทรกขึ้นมาไม่ได้...

... “หม่อมฉันขอประทานอภัยที่บังอาจแทรกขึ้นระหว่างการประชุมพะคะ” นางกราบทูล

(ทายาทแห่งมาซิดอน, น. 119)

การแสดงความคิดเห็นของสตรีในเชิงก้าวหน้าในการทำงานร่วมกับองค์กรขนาดใหญ่ต้องเป็นสตรีที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ และมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อันเป็นลักษณะของสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน

5.3 สิทธิทางสังคม (social Rights) สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น

5.3.1 สิทธิในครอบครัว

สิทธิในครอบครัวด้าน เกียรติยศ ชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว คือ สิทธิในการได้รับความคุ้มครองที่จะไม่เผยแพร่ความเป็นส่วนตัว

อันจะมีผลกระทบต่อเกียรติยศชื่อเสียง ใช้ชีวิตอย่างเป็นอิสระ มีความสุขและความพึงพอใจในการเลือกใช้ชีวิต ตัวละครเอกฝ่ายหญิงในนวนิยายของฉรรวได้แสดงพฤติกรรมหรือแนวคิดในการเลือกใช้ชีวิตในสังคมตามรูปแบบดังกล่าวปรากฏในตัวละคร รติมา ในเรื่องปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ ที่สะท้อนแนวคิดของสตรี ที่คิดว่า หากมีงานมีเงิน สามารถหาเงินเลี้ยงชีพได้ด้วยความสามารถของตนก็มีสิทธิเลือกใช้ชีวิตได้ตามอิสระโดยไม่ต้องสนใจใคร

“ฉันว่าไม่เห็นแปลก ในเมื่อฉันมีงานมีเงินมากพอที่จะจ่าย ฉันก็เลือกในสิ่งที่ฉันต้องการเท่านั้น”

(ปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ, น. 48)

เช่นเดียวกับตัวละคร มายุมิ ในเรื่องรอยฝันตะวันเดือด ที่ได้แสดงเจตนาสมัครเลือกใช้ชีวิตในครอบครัวบนพื้นฐานของความสงบสุข มากกว่าเรื่องธุรกิจ เพราะคิดว่า ตนเองมีความรู้ความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ และการดูแลครอบครัว ไม่จำเป็นต้องแต่งงานกับคนร่ำรวย แต่ไม่มีความสุขในครอบครัว

สิทธิเสรีภาพในการเลือกใช้ชีวิตอย่างอิสระของตัวละคร แสดงให้เห็นแนวคิดของสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าในเรื่องของการจดทะเบียนสมรสที่แสดงสิทธิในการเลือกที่จะไม่จดทะเบียนสมรสเพราะอยากใช้ชีวิตอย่างอิสระในเรื่องของการทำงาน และความสะดวกในการใช้ชีวิตส่วนตัว ดังที่ปรากฏในตัวละคร พิรณัน ในเรื่องไฟรักเกมร้อน ที่ต้องการอยู่ด้วยกัน แต่ยังไม่คิดจดทะเบียนสมรส รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้นามสกุลของตนเองหลังจากการแต่งงาน เพราะถือว่าเป็นสิทธิที่สตรีควรได้รับ ดังที่ตัวละคร วิมาลา ในเรื่อง บ่วงวิมาลา ยืนยันที่จะไม่จดทะเบียนสมรส เพราะไม่ยอมให้มีเรื่องธุรกิจมาเกี่ยวข้องกับชีวิตครอบครัว และต้องการที่จะใช้นามสกุลของตนเองต่อไป ถึงแม้จะมีบุตรด้วยกัน

นอกจากสิทธิในการเลือกใช้ชีวิตอย่างอิสระแล้ว ตัวละครหญิงในนวนิยายของณารา ยังสะท้อนภาพของสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าในสิทธิเสรีภาพในการเลือกคู่ครอง และคู่ครองที่เลือกนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความพึงพอใจและไม่กระทบสิทธิในการเลือกใช้ชีวิตอย่างอิสระ ปรากฏในตัวละคร มาทวิ เรื่องนักรบแห่งมาซิดอน ตัวละคร รติมา เรื่องปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ และตัวละคร กิรณา เรื่องไฟฝันวันรัก ดังตัวอย่างข้อความ

“...สมัยใหม่นั้นเขายกเลิกวิธีคลุมถุงชนแล้ว หนุ่มสาวเลือกคู่ครองเองอย่างอิสระ บ้างก็ทดลองอยู่กันก่อนแต่งงาน แต่ในประเทศของข้ายังมีประเพณีที่เคร่งครัด ไม่นิยมความคิดนี้เข้าค่ะ”

(นักรบแห่งมาซิดอน, น. 340)

“กิรณากัดฟันแน่น พยายามจะไม่ได้ตอบคำพูดเผ็ดร้อนออกไป เธออายุยี่สิบหกปีเท่านั้น ยังมีเวลามองหาชีวิตอีกหลายปี ไม่เห็นจะต้องรีบร้อน อีกอย่างผู้หญิงสมัยนี้ก็แต่งงานตอนอายุสามสิบกว่าปีขึ้นไปทั้งนั้น และเธอก็เห็นด้วยเพราะในวัยนั้นจะใช้สติสัมปชัญญะในการตัดสินใจเลือกคู่ครองมากกว่าอารมณ์”

(ไฟฝันวันรัก, น. 87-88)

และการเลือกคู่ครองนั้นผู้ชายต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับเธอ เพราะว่าพวกเธอเป็นสตรีที่มีความสามารถและมีคุณค่า มีสิทธิเลือกคู่ครองที่ดีและมีความเหมาะสม แต่หากหาคู่ครองที่คิดว่าเหมาะสมไม่ได้ การอยู่เป็นโสดและใช้ความสามารถหาเลี้ยงตนเองเป็นทางเลือกที่ดีกว่าสำหรับสตรีในปัจจุบัน

สิทธิในครอบครัวยังสะท้อนภาพสังคมปัจจุบัน ในเรื่องของสตรีที่ต้องการเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง โดยสังคมเรียกว่า แม่เลี้ยงเดี่ยว หรือ Single mom ลักษณะสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าดังกล่าว ผู้เขียนได้สร้างลักษณะ

ทางจิตและลักษณะทางสังคมให้ตัวละครมีความเข้มแข็ง อดทน มีความมั่นใจในตนเองสูง หรือมีบทบาทและฐานะในทางสังคมอยู่ในระดับดี ทำให้ตัวละครมีแนวคิดต้องการเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง โดยไม่คิดพึ่งพาความช่วยเหลือจากฝ่ายชาย เช่น ตัวละครติมา ในเรื่องปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ และตัวละครปาลิตา ในเรื่องยุทธการล่าจารกรรมรัก ที่ตัวละครมีรายได้สูง เมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์จึงไม่เรียกร้องให้ฝ่ายชายมารับผิดชอบ ถ้าฝ่ายชายไม่แสดงความรับผิดชอบ และในตัวละคร ดิภาหัง เรื่องชุมทรัพย์แห่งมาชิตอน มีอาชีพเป็นแพทย์ เมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ก็ไม่เรียกร้องให้ฝ่ายชายมารับผิดชอบ เพราะพิจารณาแล้วว่าฝ่ายชายไม่มีความเหมาะสมและไม่สนใจในการตั้งครรภ์ของเธอ แต่ในตัวละคร นิรา เรื่องเงาหลง ที่มีอาชีพไม่มั่นคง ก็มีแนวคิดในการเลี้ยงดูบุตรเองโดยไม่เรียกร้องและปฏิเสธความช่วยเหลือจากฝ่ายชาย ดังข้อความ

“เส้นทางชีวิตของนาราไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบอย่างที่เคยคิด เพราะเธอไม่ได้มีโอกาสไปแข่งขันระดับนานาชาติอย่างที่ตั้งใจ หลังจากพบว่าตนเองตั้งครรภ์หลังจากคำคั้นนั้น อนาคตก็พังครืน...

...ตั้งแต่อยู่ในฐานะซิงเกิลมอม เลี้ยงลูกตามลำพัง เคนไม่เคยสร้างปัญหาให้เธอมาตั้งแต่แรกคลอด ไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วยหนัก ๆ นอกจากไข้หวัด ตัวร้อนตามประสาเด็ก โตขึ้นมาก็เข้าใจว่าแม่เหนื่อย เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย จึงอยู่กับคุณตาคุณยายและน้าชายได้โดยไม่อแง ซึ่งทั้งสามก็สอนให้เด็กชายรู้หน้าที่ของตนเองเพื่อจะได้ไม่สร้างภาระให้แก่เธอ”

(เงาหลง, น. 6-17)

ถึงแม้ผู้เขียนจะสะท้อนภาพของสตรีในการเรียกร้องและแสดงสิทธิในเชิงก้าวหน้าในด้านการใช้ชีวิตอย่างเสรี การเลือกคู่ครอง การแต่งงาน หรือสิทธิส่วนบุคคลข้างต้น แต่ผู้เขียนก็ได้นำลักษณะของสังคมไทยในเรื่องของความเหมาะสมในการปฏิบัติตัวของสตรี การรักษาวล สงวนตัวเพื่อสะท้อนภาพของผู้หญิงไทย และต้องการรักษาภาพลักษณ์ของ

วัฒนธรรมและสังคมไทย ถือเป็นการแสดงสิทธิสตรีเชิงก้าวหน้าที่อยู่บนฐานของความถูกต้องเหมาะสมตามค่านิยมของสังคมไทย

5.3.2 สิทธิในการศึกษา การอบรม และการพัฒนาผลงาน คือ สิทธิในการได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงสิทธิในการเข้าศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย ลักษณะตัวละครที่แสดงสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้า ด้านการศึกษาที่ปรากฏในนวนิยายของณารา มีความโดดเด่นทางด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเอง และยกระดับความสามารถของตน เข้าทำงานในองค์กรสำคัญ หรือเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังเช่น ตัวละคร รติมา ในเรื่องปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ เป็นคนมีความมุ่งมั่นที่จะเข้าร่วมองค์กรกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา จึงเลือกเรียนมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีด้านการเมืองระหว่างประเทศ และปริญญาโทด้านเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยซึ่งมีชื่อเสียงติดอันดับ เช่นเดียวกับ ตัวละคร พิศดา เรื่องซ่อนรักไว้ในสายสมหมาย หรือตัวละคร ดิภาหัง ในเรื่องชุมทรัพย์แห่งมาซิคอน เป็นตัวละครหญิงที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการแพทย์ และยังอบรมศึกษาเพิ่มเติมความรู้ของตนอยู่เสมอ จนทำให้ตัวละครอื่นชื่นชมในความสามารถ ตัวละคร นีรา ในเรื่องเงาหลงที่ผู้เขียนนำปมปัญหาของตัวละครในเรื่องตั้งครกในวัยรุ่น ทำให้ตัวละคร นีรา ต้องละทิ้งความฝันในการเป็นกัปตันเรืออวกาศ จึงต้องการศึกษาต่อทางการแพทย์ศาสตร์ในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เพราะต้องการให้ครอบครัวภูมิใจ และสร้างความมั่นคงในชีวิตของเธอและลูก

สิทธิในด้านนี้ยังสะท้อนลักษณะสตรีไทยในเชิงก้าวหน้า ในด้านสิทธิในการเลือกศึกษาตามความพึงพอใจ มีอิสระในการศึกษา กล่าวคือกล้าตัดสินใจ ในการเลือกเส้นทางชีวิตของตน ดังปรากฏในตัวละคร มายุมิ เรื่องรอยฝันตะวันเดือด ที่เลือกเรียนแพทย์แทนการเรียนด้านบริหารตามที่ครอบครัวกำหนด และตัวละคร มาธวี เรื่องนักรบแห่งมาซิคอน แม้ครอบครัวจะไม่เห็นด้วยกับการเลือกเรียนวิชาโบราณคดี แต่มาธวีก็มุ่งมั่นในการศึกษาตามความสนใจ

ของตน จนประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของครอบครัว และนอกจากความรู้ในสายอาชีพแล้ว ลักษณะสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้ายังพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ ด้วย ดังปรากฏในตัวละคร บุษบาบรรณ ในเรื่อง เล่ห์รักบุษบา และตัวละคร กิรณา ในเรื่อง ไฟฝันวันรัก ที่ศึกษาและเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ทั้งความรู้ใหม่ในสายอาชีพ ภาษาต่างประเทศไว้เป็นความสามารถและเป็นประโยชน์ในการต่อยอดวิชาชีพ ใช้การศึกษาเป็นพื้นฐานความมั่นคงของชีวิตและแสดงศักยภาพให้เป็นที่ยอมรับในสังคม

5.4 สิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights) แบ่งได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

5.4.1 สิทธิในการประกอบอาชีพ

1) สิทธิในการทำงานและการเลือกงานอย่างอิสระ เป็นสิทธิต่อเนื่องจากสิทธิในการได้รับการศึกษา คือใช้ความรู้ไปพัฒนาอาชีพของตนเอง ปรากฏในตัวละคร มาชूमิ เรื่อง รอยฝันตะวันเดือด ตัวละคร วิมาลา เรื่อง บ่วงวิมาลา ตัวละคร จันทร์มาลา เรื่อง ปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ ดังที่ตัวละคร จันทร์มาลาแสดงความสามารถในการพูดได้ 4 ภาษา จนได้รับเลือกให้เข้าทำงานในหน่วยงานสำคัญของรัฐ รวมถึงตัวละคร พศิกา ในเรื่อง ทะเลไฟ ที่จบการศึกษาในต่างประเทศ และมีประสบการณ์ในการบริหารโรงแรม ได้รับตำแหน่งเป็นรองประธานกรรมการบริหารบริษัท ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งที่สำคัญและต้องแสดงศักยภาพในการทำงาน หรือการตัดสินใจทำงานด้วยความสามารถของตนเอง และตัวละคร บุษบาบรรณ ในเรื่อง เล่ห์รักบุษบา ที่ตัดสินใจทำงาน "ไม่รอความช่วยเหลือจากใคร โดยผู้เขียนใช้ปมปัญหาเรื่องเศรษฐกิจของตัวละคร มาเป็นแรงผลักดันให้ตัวละครต้องพยายามหางานจากความสามารถของตนเอง ด้วยความมั่นใจในความรู้ความสามารถจากการศึกษา และประสบการณ์ของตน

การทำงานของลักษณะสตรีไทยในเชิงก้าวหน้ายังปรากฏว่าเป็นการทำงานเพื่อตอบแทนสังคม นำความรู้ความสามารถมาใช้ให้เป็น

ประโยชน์ต่อส่วนรวม ดังเช่น ตัวละคร รติมา ในเรื่องปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ มีความมุ่งมั่นในการเข้าทำงานในองค์กรเกี่ยวกับหน่วยข่าวกรองของประเทศ เพราะมีอุดมการณ์ต้องการปกป้องประเทศตัวเอง หรือตัวละคร ส่องหล้า เป็นตัวละครรองในเรื่องปฏิบัติการล่าตามหาหัวใจ ที่เลือกสาขางานเพื่อต้องการพัฒนาสังคมในเรื่องการศึกษา เลือกเป็นครูในชนบท ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสที่ห่างไกลการศึกษา หรือไร่การศึกษา จึงสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะสตรีไทย ในเชิงก้าวหน้าในสังคม นอกจากจะเป็นผู้หญิงที่มีความสามารถในด้านสาขาอาชีพ ยังมีลักษณะผู้นำที่ต้องการสร้างประโยชน์ หรือเลือกแสดงพฤติกรรม อันก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมในสังคมตามวิชาชีพที่ตนเองมีความถนัด

2) สิทธิในการเลือกรับค่าตอบแทนอย่างเหมาะสมตามความสามารถ การแสดงพฤติกรรมในเรื่องการทำงานที่มีความมั่นใจในความสามารถของตน สร้างผลงานได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถเรียกร้องสิทธิในการเลือกรับค่าตอบแทนจากความรู้ ความสามารถในงานได้ตามความพึงพอใจอย่างเหมาะสม ดังเช่น ตัวละคร พิรญาณ์ ในเรื่องไฟรักเกมร้อน ตัวละครมีบทบาทเป็นผู้บริหารบริษัทอัญมณีที่กำหนดราคาจากการทำงานของตน หรือในสถานการณ์ของตัวละคร พิรดา เรื่องซ่อนรักไว้ในสายลมหนาว ได้เลือกทำงานกับบริษัทต่างชาติที่ต้องอาศัยความสามารถ ทั้งยังได้รับค่าตอบแทนที่สูงและเป็นการสร้างชื่อเสียงให้เกิดในสายอาชีพของตน

5.4.2 สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน คือ การได้รับความคุ้มครองในทรัพย์สินของตนเอง รวมถึงสิทธิในการสืบทอดมรดก ซึ่งสิทธิในด้านนี้ได้ปรากฏในสถานการณ์ที่อยู่ภายใต้กฎหมายของการจดทะเบียนสมรสของตัวละคร ปารมิตา ในเรื่องโซ่เวรี ตัวละคร ปารมิตา มีตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารบริษัท และเป็นผู้สืบทอดธุรกิจ ได้ยื่นข้อเสนอให้ตัวละคร ไตรทศ จดทะเบียนสมรสเพื่อแก้ปัญหาเรื่องการตั้งครรภ์ของเธอ แต่ต้องให้ ไตรทศ ลงชื่อยินยอมที่จะไม่มีส่วนในทรัพย์สินของเธอ ดังข้อความ

“...ก่อนจดทะเบียนสมรส ฉันต้องการให้คุณเซ็นสัญญาระบุข้อตกลงระหว่างกันให้เรียบร้อย ทั้งหมดที่คุณจะได้รับจากฉันก็คือ เชื้อเงินสดมูลค่าห้าล้านบาท ซึ่งจะมอบให้หลังวันจดทะเบียน และคุณจะไม่มียกสิทธิ์ในทรัพย์สินอื่น ๆ ของฉันทั้งสิ้น”...

... “แล้วคุณตั้งใจจะจดทะเบียนสมรสเมื่อไหร่”

“อีกไม่เกินสองอาทิตย์ค่ะ ฉันกำลังให้ทนายความร่างสัญญา” เพื่อยกทรัพย์สินให้กับลูกแฝด โดยมีน้ำของเธอเป็นผู้ดูแลตามกฎหมายหลังจากทุกอย่างเรียบร้อย จึงค่อยจดทะเบียนสมรสกับไตรทศ อย่างน้อยเธอก็จะไม่มีทรัพย์สินให้เขาฟ้องร้องขอแบ่งในวันที่หย่าขาดจากกัน”

(โซ่เวรี, น. 278-279)

หรือตัวละคร ปาลิตา ในเรื่องยุทธการล่าจารกรรมรัก เมื่อตกลงแต่งงานกับตัวละคร จากอบ จึงเปลี่ยนสัญญาการกู้ซื้อบ้านให้จากอบเป็นผู้กู้รวมเพื่อที่จะได้เป็นเจ้าของบ้านร่วมกัน ไม่ใช่เป็นกรรมสิทธิ์ของใครเพียงคนเดียว จากพฤติกรรมของตัวละครได้สะท้อนแนวคิดของสตรีไทยที่มีสิทธิ์ในการเรียกร้อง หรือแสดงสิทธิ์ในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน โดยไม่ให้ตกอยู่ในความดูแลของฝ่ายชายเพียงฝ่ายเดียว

5.5 สิทธิทางวัฒนธรรม (Cultural Rights) มีการแสดงออก 2 ด้าน ดังนี้

5.5.1 สิทธิทางวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถิ่น คือ เสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาของตน ด้วยโครงเรื่อง และฉาก ในนวนิยายของณราหลายเรื่องได้ดำเนินเรื่องราวให้ตัวละครใช้ชีวิตในต่างประเทศ แต่ผู้เขียนก็เลือกให้ตัวละครใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร เช่น ตัวละคร รติมา และตัวละคร จันทร์มาลา ทั้งสองมีเชื้อสายไทย จึงเลือกใช้ภาษาไทยสื่อสารกันในองค์กรที่มีผู้ร่วมงานเป็นคนต่างชาติ เพราะถือว่าการสื่อสารในเรื่องส่วนตัวย่อมมีสิทธิเลือกใช้ภาษาใดก็ได้ หากไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น

5.5.2 สิทธิเสรีภาพในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณี สิทธิในด้านนี้เป็นสิทธิที่เกี่ยวข้องกับความคิดตามแบบวัฒนธรรมไทยในเรื่องความสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การวางตัวของสตรีไทย และความคิดในการรักษานวลสงวนตัวตามแบบวัฒนธรรมไทย ซึ่งจะแทรกอยู่ในตัวละครเอกฝ่ายหญิงที่ไปใช้ชีวิตอยู่ในวัฒนธรรมต่างชาติ แต่ยังคงแสดงให้เห็นซึ่งสิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าที่มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่ตามไปกับกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ มีความเชื่อมั่นและยึดถือตามขนบวัฒนธรรมไทย ดังเช่น ตัวละครติกาหรั่ง ในเรื่องขุนทรัพย์แห่งมาซิดอน และตัวละคร นุชบาบรรณ ในเรื่องเล่ห์รักนุชบา ที่ปฏิเสธในการมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายชาย โดยให้เหตุผลว่าเป็นวัฒนธรรมของคนไทยที่ผู้หญิงต้องปกป้องและรักษาศักดิ์ศรีของตน ดังข้อความ

“คุณไม่เข้าใจ ฉันรู้ว่าคุณเป็นชาวตะวันตก เห็นเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา แต่นั่น...เป็นคนไทย เรามีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ฉันขอโทษ ฉันตามใจคุณไม่ได้”

(ขุนทรัพย์แห่งมาซิดอน, น. 101)

“มันไม่เห็นแปลกสักนิด เมื่อชายหญิงที่พึงพอใจกันจะหลับนอนกัน ผมเจอเยอะแยะที่ตามกลับบ้านหลังจากดื่มกันไปแค่ไม่กี่แก้ว อย่างเรารู้จักกันมาพอสมควรแล้วด้วยซ้ำ”

“สำหรับคุณอาจไม่แปลก แต่สำหรับฉัน มันเป็นเรื่องที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง พ่อกับแม่ของฉันท่านอบรมสั่งสอนเสมอว่าวันที่มีค่าที่สุดคือคืนวันแต่งงาน เมื่อชายหญิงเพาะบ่มความรักจนสุกงอมและเก็บเกี่ยวผลแห่งความรักในคืนแห่งความทรงจำของทั้งคู่ไปตลอดชีวิต”

“ว้าว...” พลคอนอึ้ง ไม่คิดว่าหญิงสาวอายุมากขนาดนี้ยังเชื่อนิทานหลอเด็กอีก หญิงสาวชาวตะวันตกไม่มีใครเห็นคุณค่าของความบริสุทธิ์กันแล้ว และปัจจุบัน ทั้งชายและหญิงมีอิสรภาพเท่าเทียมกัน สามารถเลือกคบ

หรือมีเพศสัมพันธ์กันได้อย่างเสรี ดังนั้นสิ่งที่ได้ขึ้นจากหญิงสาวที่นั่งร่วมโต๊ะ
จึงฟังดูคล้ายล้าหลังเต็มที...”

(เล่หรีกบุษบา, น. 253-254)

จากตัวอย่างตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร แม้ว่าตัวละคร
เอกฝ่ายหญิงจะมีความเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ที่มีความมั่นใจในตนเอง อยู่ในบริบท
ทางวัฒนธรรมตะวันตกที่มีความแตกต่างทางความคิด แตกต่างทาง
การแสดงออกทางวัฒนธรรม แต่ตัวละครก็แสดงให้เห็นถึงลักษณะสตรีไทย
ในเชิงก้าวหน้าในการยึดมั่นแนวคิดและแสดงสิทธิตามวิถีของวัฒนธรรมไทย

6. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาตัวละครเอกฝ่ายหญิงในนวนิยายของฉรร่า มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าที่ปรากฏในนวนิยายไทย 5 ด้าน คือ
สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม สิทธิทางเศรษฐกิจ และ
สิทธิทางวัฒนธรรม โดยศึกษาการสร้างตัวละครที่มีผลต่อพฤติกรรม
การแสดงออกและแนวคิดของตัวละครเอกฝ่ายหญิง จากนวนิยายของฉรร่า
จำนวน 19 เรื่อง พบว่า ตัวละครแสดงลักษณะและพฤติกรรมการแสดงออกซึ่ง
สตรี ตามแนวคิดสตรีนิยมในยุค First wave feminism ซึ่งเป็นการต่อสู้
เพื่อให้ได้รับสิทธิ ดังนี้ กฎหมายและการแต่งงานแบบใหม่ที่ให้ผู้หญิงมีสิทธิ
ขอหย่าและมีสิทธิในการดูแลลูก มีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน มีสิทธิใน
การทำงาน และมีสิทธิในการศึกษาเท่าเทียมกัน และ Second wave feminism ที่
นำผู้หญิงเข้ามาสู่สิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมกันในการใช้ชีวิต (อรทัย เพ็ญยุระ,
2561) โดยเฉพาะสิทธิทางสังคมและสิทธิพลเมือง มีการสร้างตัวละครให้พัฒนา
องค์ประกอบพื้นฐานตามลักษณะการดำเนินชีวิต แสดงสิทธิเชิงก้าวหน้า มี
ความพยายามพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านการศึกษา โดยนำความรู้ที่ได้
จากการศึกษาสร้างความโดดเด่นทางด้านสายงานเพื่อต้องการให้สังคมยอมรับ
สร้างความเสมอภาคในสังคมหรือองค์กรต่าง ๆ ในการก้าวขึ้นสู่บทบาท สถานะ

ผู้นำในสังคม ต้องการแสดงศักยภาพผ่านผลงานและความสามารถของตนเอง หรือเป็นสตรีที่มีแนวคิดในสิทธิทางครอบครัวต้องการใช้ชีวิตอย่างเสรี เลือก และกำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิตของตนเองโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความพึงพอใจ มีแนวคิดในการใช้ชีวิตตามรูปแบบสมัยใหม่ คือ สามารถพึ่งพาดูแลตนเองด้วยความสามารถที่มี ทั้งในเรื่องของการเลือกคู่ครอง การแต่งงาน หรือ การดูแลบุตร มีความมุ่งมั่น และมีความมั่นใจ แต่ในขณะเดียวกันก็แสดงออกซึ่งสิทธิตามสังคมไทยในการยึดถือวัฒนธรรมอันดีงามหรือวางตัวให้เหมาะสมตามบริบทของสังคม ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นภาพสะท้อนของสภาพการณ์ในสังคมไทย ที่สตรีต้องการก้าวหน้า มุ่งมั่นเพื่อยกฐานะ บทบาท สถานภาพขึ้นเป็นผู้นำในสังคม และต้องการแสดงศักยภาพตนเองผ่านรูปแบบชีวิตและผลงานจากความสามารถ

สิทธิสตรีไทยในเชิงก้าวหน้าที่ปรากฏในนวนิยายของฉรร่า ได้สะท้อนภาพสตรีไทยในสังคมปัจจุบันที่แสดงออก เรียกร้องซึ่งสิทธิพื้นฐานตามแนวคิดสตรีนิยมในการดำรงชีวิตอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค และแสดงออกในเชิงก้าวหน้าด้วยการพัฒนาตนเอง เพิ่มศักยภาพให้ตนเองมีคุณค่า ผ่านการศึกษา และการทำงานอันจะสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีจันทร์ พันธุ์พานิช เรื่องการวิเคราะห์ตัวละครผู้หญิงในนวนิยายของ ว.วินิจฉัยกุล และ เสาวลักษณ์ พลรัฐนาสิทธิ เรื่อง บุคลิกลักษณะของตัวละครหญิง บทบาท สถานภาพ และทัศนคติของผู้เขียนนวนิยาย ที่ปรากฏในนวนิยายของน้ำอบ การวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายหญิงได้สะท้อนภาพและแนวโน้มสตรีไทยในสังคมว่า มีภาวะความเป็นผู้นำทั้งเรื่องชีวิตส่วนตัว การทำงาน และบทบาทฐานะในสังคมต่าง ๆ มีความมั่นใจในตนเอง เป็นสตรีที่มีแนวคิดในการใช้ชีวิตอย่างอิสระลดการพึ่งพาผู้อื่น สามารถดูแลตนเองและครอบครัวข้างได้ให้อยู่บนพื้นฐานของสิทธิต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ และอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องเหมาะสมของสังคมและวัฒนธรรมไทย

เอกสารอ้างอิง

- ชัชรินทร์ ไชยวัฒน์. (2546). *ระวังผู้หญิง*. กรุงเทพฯ: พิมพ์คำ.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). *ตลอดวรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง. เข้าส.
- ปราณี วงษ์เทศ. (2544). *เพศและวัฒนธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- เปลื้อง ณ นคร. (2514). *การประพันธ์และหนังสือพิมพ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). พระนครศรีอยุธยา: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภัสสร ลิมานนท์. (2543). *บทบาทเพศ สถานภาพสตรี กับการพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยประชากรศาสตร์.
- รัตน์ฤทัย สัจพันธ์. (2523). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชาย กษิติประดิษฐ์. (2546). *สิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวลักษณ์ พลรัฐนาสิทธิ. (2554, กรกฎาคม 8). *แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงในนวนิยาย “น้ำอบ”: การศึกษาเชิงวิเคราะห์*. สืบค้นจาก <http://www.Thaiied.research.org/thaiied/index>
- ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช. (2550). *การวิเคราะห์ตัวละครผู้หญิงในนวนิยายของว.วินิจฉัยกุล*. ปรินญานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หทัยวรรณ ไชยะกุล. (2544). *วรรณกรรมศึกษา*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มิ่งเมือง.
- อรทัย เพ็ญระ. (2561). *วรรณกรรมกับเพศภาวะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- Martha, F. L. (1980). *Rural women: Unequal partners in development*. Genève: International Labour Organization.